

JOAQUIM BIOSCA

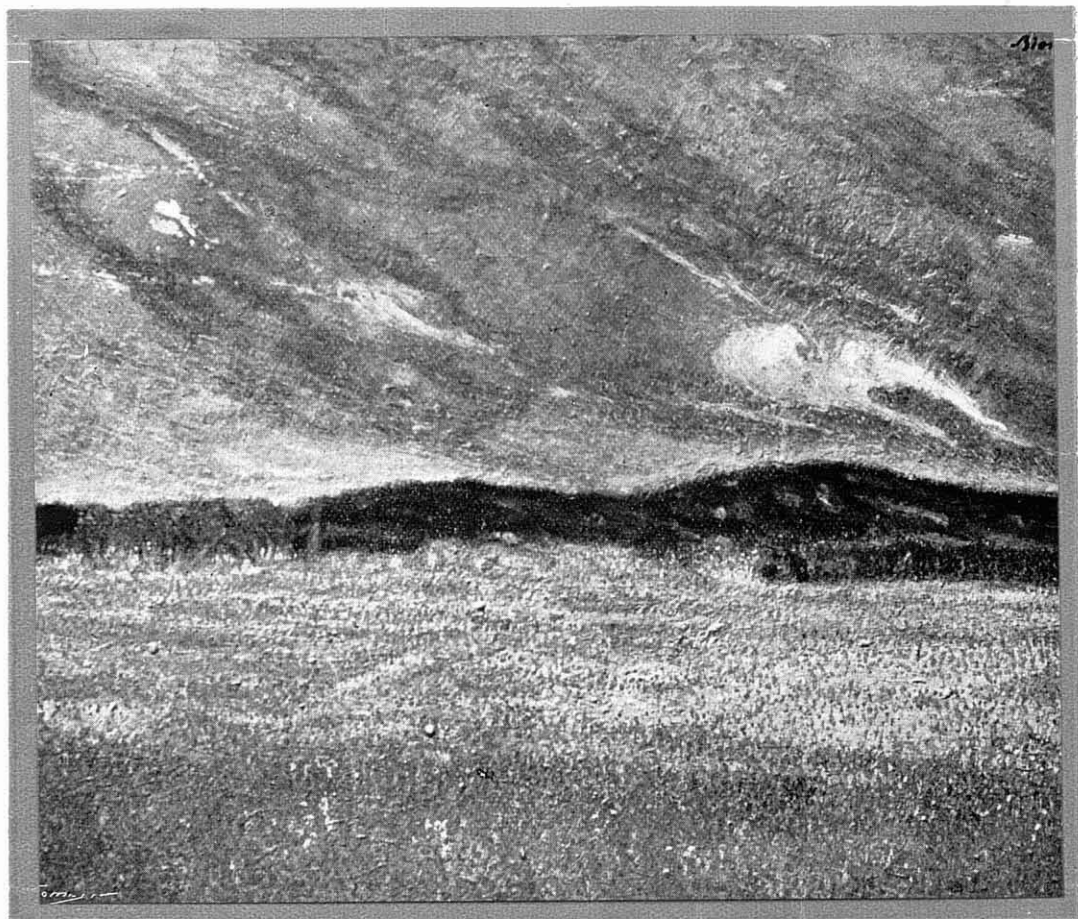
LS temperaments artístics tarats de feblesa solen naufragar en la corrent imposada per les escoles o pels gustos més o menys passatgers. Els temperaments forts, pel contrari, fins quan es deixen dur per aquestes corrents no naufraguen mai. Però si saben romandre fora del tràngol, refugiats en el port que els ofereix l'absoluta confiança que tenen en si mateixos, quan arriba el dia que les aigües es nivellen, el dia en què les modes han passat, aquests temperaments triomfen, car l'obra llur roman sense tares, neta de tot convencionalisme, filla directa de la sinceritat. I aquest és el cas de Joaquim Biosca.

No escatirem si a Catalunya s'han donat gaires exemples com el seu. D'altres en trobaríem, però serien molt pocs. El que si remarcarem, és que les dots d'aquets artista no s'han desviat mai en seguici d'escoles i modes, restant pures i intactes través dels anys. Per què la silenciosa labor de Joaquim Biosca és això: una ascensió continuada en la tècnica del dibuix i del color, dins de la major simplicitat de procediments. I son ideal artístic és això altre: una absoluta sinceritat de compenetració amb l'objecte que trasllada a la tela o al paper; un amor immediat, gairebé material, sense deixar d'ésser psicològic, envers el model que té al davant dels ulls. Naturalment,

d'aquí neix una comprensió exaltada, la comprensió de l'entusiasme, que diria el Didac Ruiz; aqueixa comprensió tan reclamada per la crítica però no exigida encara, com a cànon, per a l'obra d'art.

Molt de guanyat té l'artista que ama els seus models. I no els ama pas qui vol,— que d'aquí neix, del desamor o de la incomprensió, aqueixa disparitat, aqueixa divergència que massa sovint trobem entre els models i les obres.—Joaquim Biosca es dona per enter al model, a la seva ànima personal o còsmica. D'aquí ve son humanisme i aquí rau son panteisme esclatant.

Però tot això ja és metafísica. I molt és que un pintor dongui pretext a la metafísica. No res menys, aquest camí ens desviaria i no era pas els que nosaltres volíem fressar. Entre Monet i Sisley — que per nosaltres són els supremes paisatgistes moderns—hi ha tota una gamma de matisos en la manera de comprendre el color, que podrien ésser les úniques adquisicions positives de l'impressionisme. Quan Joaquim Biosca s'aplica al paisatge, sense recordar-se per a res de les teles d'aquests dos grans pintors, veurem que no sap sortir-se de la gamma que entre llurs obres s'estableix. Joaquim Biosca arriba a aquest resultat, no per reminiscències ni menys per imitació d'aitals pintors, sinó per haver-se encarat amb la natura amb una igual intensitat de visió que ells i haver-la interrogat d'anàloga faisó. Biosca arriba per pròpia exaltació del seu instint de colorista, i per sentir-se rebel, en tots moments, a abdicar de la se-

PAISATGE PER JOAQUIM BIOSCA

DIBUIX PER JOAQUIM BIOSCA

va sinceritat. Llàstima, només, que el nostre pintor hagi produït tan poc en aquest sentit, que les seves teles siguin tan rares.

Aquesta raresa, amb tot i que Biosca mai s'ha prodigat, precisament perquè el seu art és exempt d'adulteracions i només es produeix quan l'artista pot otorgar-li la plenitud de les seves facultats; aquesta raresa de teles, diem, ja no és tan obiradora en la figura com en el paisatge. En la figura diríem que és tot un altre pintor, si les qualitats espirituals i tècniques de l'artista no fossin les mateixes; perquè quan tracta les figures, el pintor sembla que empri, realment, una altra matèria, i que es complaui en manejar-la en el clar i obscur. I això és per una concentració d'ànima que, naturalment, no es produeix en el paisatge on tot tendeix a la dispersió. Aquesta concentració d'ànima — fosa en el model i àdhuc en la matèria de què l'artista es serveix — el duen a no moure's gaire d'un mateix to general i fins a repetir-se sovint, com una sèrie de temes en una sinfonia. I aquí és on se'ns mostra de faisó més personal la vigoria de la seva tècnica sincera i de son mestratge acabat.

Tot això, és clar, no fóra possible si Joaquim Biosca no fos, demés d'un mestre del

color, un virtuós de la linia. Certament que més d'una vegada hom es sent sorprès, davant dels seus dibuixos, per una aparent deformació de pla, de relleu o de perspectiva. Encar que volgués, l'artista no ens enganyaria, deixant-nos suposar que aital deformació es defecte de comprensió. No. Es tracta d'una cosa volguda, d'una incorrecció intencionada, per la qual el dibuixant acusa, precisament, el tret o el caient característic que ha volgut posar de relleu. És que el psicòleg s'ha imposat al dibuixant, forçant-lo a desviar-se de la realitat objectiva per a menar-lo, definitivament, a la realitat ideal que tot artista ver ha de seguir.

Escassos són, com deiem, a Catalunya, els qui com Joaquim Biosca puguin donar-nos una tan acabada lliçó de sinceritat i d'honradesa artístiques. Més escassos són els qui, com ell, assolit ja el mestratge del seu art, romanen gairebé inèdits. És que Joaquim Biosca sent l'horror dels aplaudiments sorollosos. Però a desgrat d'ésser-li desplaent i en homenatge als moments de fèrvida emoció que davant la seva obra hem sentit, bé ens perdonarà que, per una vegada, aixequem la nostra veu d'entusiasme i que piquem de mans, xardorosament.

A. FUSTER VALLDEPERAS

